

ARCHIVE COPY

Please return.

Հրատարակութիւն Ամերիկահայոց Արեւելեան Թեմի Ազգային Առաջնորդարանի
A Publication of the Prelacy of the Armenian Apostolic Church of America

Volume III, Number 4
August, 1980

Translated by Diana Der Hovanesian and Marzbed Margossian. Reprinted, with permission, from Anthology of Armenian Poetry, Columbia University Press, New York, N.Y.

Sahakdought Siunetsi was known both as a poet and musician. She worked in many rhymed and fixed forms and tried acrostics as in the above poem. She lived in the village of Karni where she also taught classes, seated discreetly behind a curtain.

ACROSTIC

Saint Mary, incorruptible altar-giver of life, mother of life-giving words, blessed are you among women, joyful virgin mother of God.

And spiritual orchard, bright flower, you conceived from God, as from rains flowing through the soul, the word, and with the shield of your body made it apparent to men.

Heavenly fountain and earthly distributor of life, who from the rays of divine light restored light to us and redeemed our forefathers from the fall, blessed are you among women joyful and virgin mother of God.

Appearing to angels in majesty you are our heaven on earth. In your bosom you carried the ruler of heaven's armies. Blessed are you among women joyful and virgin mother of God.

Known gate of heaven, stairway of God, mediator of peace, you alleviated the labor pains of the first mother Eve, overcame death. Blessed are you among women joyful virgin mother of God.

Death was overcome; the nest of life was opened by you, and also the road to seraphic protection. You stripped the fire from the sword of wrath. Blessed are you among women joyful and virgin mother of God.

Our happiness began with the greeting: The Lord is with you. With the faithful multitudes that praise you, you stand blessed among women, joyful virgin mother of God.

Unassuming habitat of the word that conceived the fire of divinity and was not consumed, you are blessed like the burning bush and stand blessed among women, joyful virgin, mother of God.

Known but mysterious redemption you rose up to spread the beauty of spiritual wings over the world. High as the soul, you raised this earth with you to the level of angels. Blessed are you among women joyful and virgin mother of God.

To the highest King of Eternity, too let us give glory, to Him who was made flesh from the sacred virgin to save earthen creatures from sin. Blessed are you among women, joyful mother of God.

by Sahakdought Siunetsi
8th century

ՎԵՐԱՓՈՒՈՒՄՆ ՍՈՒՐԻ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻ

Սուրբ Աստուածածնի մեռնելուն եւ երկինք փոխադրուելուն յիշատակն է որ կը սօնախմբուի «Վերափոխումն» կամ «Ննջումն» Ս. Կոյսին անունին ներքեւ: Եւ այս սօնը մեր Եկեղեցւոյ հինգ տարածարներէն մէկն է եւ կը կատարուի Օգոստոս 15ի մերձաւոր Կիրակիին:

Աւանդութեան համաձայն, Քրիստոսի Համբարձումէն յետոյ, Ս. Կոյս Մարիամ տասնհինգ տարեկան պարեգաւ Երուսաղէմի մէջ Յովհաննէս Աւետարանիչի որդիական խնամքին ներքեւ: Ապա Ս. Կոյսը խաղաղ ու հանգիստ մահ մը ունեցաւ: Քրիստոսի բողոք առաքելները հանդիսաւոր թափօրով մը թաղուած կատարեցին Գեթսեմանիի ձորակին մէջ: Իր թաղումէն ետքը, երեք օր, գիշեր ու ցերեկ, հրեշտակաւոր երգեր կը լսուէին: Թաղման ժամանակ միայն Բարթոլոմէոս առաքելը բացակայած էր, որ իմանալով Աստուածամոր վախճանուածը՝ փութաց Երուսաղէմ: Առաքելը փափաքեցաւ անպայման տեսնել Ս. Կոյսը վերջին անգամ: Այսպէս, միւս առաքելներու ընկերակցութեամբ, իջաւ թաղման վայրը եւ բացին գերեզմանը, ուր չկար Ս. Կոյսին մարմինը: Այս իրողութենէն հետեւցուցին՝ թէ Քրիստոս իր խոստով կատարելով՝ իր մայրը երկինք վերափոխած էր:

Ասոր համար Ս. Կոյսին «մահացաւ» բառը չենք գործածեր, այլ՝ «ննջեց», հասկնալի դարձնելու համար անոր երկինք վերափոխումը:

Այս աւանդութիւնը առաքելական շրջանէն սկսաւ անշուշտ: Եւ այսպէս Աստուածածնի Ննջման տարեդարձը կը սօնուէր առաջին շրջանէն. իբրեւ գրաւոր փաստ ունինք Երուսաղէմի ճաշոցը (Երուսաղէմի, թիւ 121, Ճաշոց-Տօնացոյց, ձեռագիր)՝ որ կը յիշէ զայն Դ. դարուն. այդ կը համարուի «հնագոյնը» Աստուածածնի տօներուն: Վերափոխումը իբրեւ վարդապետութիւն ընդունուած է Թ-ԺԲ. դարերուն:

Հռովմէական Եկեղեցին Աստուածածնի Վերափոխումն ալ իր հիմնական վարդապետութեանց կարգը անցուց 1950ին:

Պէտք է աւելցնել նաեւ, որ Քրիստոսի նուիրուած բոլոր սէրունակներն սօնենք ալ, այսպէս ժամանակի ընթացքին զարգացած էին եւ ապա սօնուելու սկսած. այսպէս Չատկի Յարութեան սօնը, Ս. Մնունդը, Համբարձման սօնը, եւլն.:

Առաքելական շրջանէն սկսեալ, միշտ սէր եւ յարգանք կար Ս. Կոյսին հանդէպ: Իսկ 431 թուականին, Եփեսոսի տիեզերական ժողովին, պաշտօնապէս հրդեհակեցաւ եւ դաւանական սկզբունք դարձաւ Ս. Կոյսին Աստուածածնի ըլլալը եւ ոչ թէ՛ մարդածին, ինչպէս կ'ըսէր Նեստոր: Այս նոյն դաւանանքը ունի նաեւ մեր Հայոց Առաքելական Ս. Եկեղեցին:

Ս. Կոյսի Վերափոխման այս պատմութիւնը, ըսի թէ աւանդութեամբ հասած է մեզի, քանի որ Նոր Կտակարանին մէջ ոչ մէկ յիշատակութիւն կամ անարկութիւն կայ այս մասին: Ասոր համար կարգ մը Եկեղեցիներու կողմէ չընդունուելէ զատ, «Հակասուրբարային» ալ կ'որակեն այս սօնը: Պէտք է, սակայն, զարմանալ յիշուած ըլլալուն համար, որովհետեւ առաքելական սկզբնական շրջանին իրենց քարոզները եւ պատգամները կը նախընտրէին միայն բերանացի հաղորդել: Գիրք գրելու խնդիրով չէին հետաքրքրուէր, որովհետեւ նախապէս այն համոզումը ունէին՝ թէ Քրիստոսի երկրորդ գալուստը շատ մօտ էր, նոյնիսկ իրենց օրով կրնար պատահիլ (Ա. Կորնթ. ԺԵ 51, Ա. Թեսաղ. Դ-14): Այսպէս պէտք չտեսան անմիջական իրենց ապրած պատմութիւնները գրի առնելու:

Առաջինը եղաւ Մարկոս Աւետարանիչը՝ որ գրեց

իր Աւետարանը 65 թուականներուն, գոհացում տալու համար յունահռոմէական հեթանոսութենէ դարձած քրիստոնէայ հասարակութեան պահանջին, որոնք կը փափաքէին գիտնալ իրենց հաւատացած Յիսուսի կեանքին, վարդապետութեան, Յարութեան մասին, եւլն.: Աւետարանը կը սկսի Յովհաննէս Սրբաբարձի մկրտութենէն: Ոչ մէկ խօսք Յիսուսի ծըննդեան մասին: Յետոյ Մատթէոս գրեց իր Աւետարանը 65-70 թուականներուն միջեւ: Ասիկա կը խօսի Քրիստոսի ծննդեան մասին միայն Յովհաննէսի գիտած: Երրորդը պիտի ըլլար Ղուկաս Աւետարանիչը, որ գրեց իր Աւետարանը 70-75 թուականներուն միջեւ, ուր լայնօրէն նկարագրեց Յիսուսի ծննդեան դէպքերը Ս. Կոյսին կողմէ ներկայացուած: Իսկ 95 թուականներուն, Յովհաննէս Աւետարանիչ գրելով իր Աւետարանը, տեսաւ մը պիտի ամբողջացնէր նախորդները: Եւ պիտի չէլտէր. «Եւ ուրիշ շատ բաներ ալ կան, զորոնք Յիսուս ըրաւ, որոնք եթէ մէկիկ մէկիկ գրուած ըլլային՝ կարծեմ թէ աշխարհս ալ բաւական պիտի չըլլար պարունակելու այն գիրքերը՝ որ գրուած ըլլային» (Յովհ. ԻԱ 25):

Ուրեմն չորս Աւետարանիչները քիչ բան պատմած են մեր Տիրոջ մասին: Ինչպէս ըսի, սկզբնական շրջանին բոլոր պատմութիւնները, պատգամները միայն բերանացի աւանդուեցան երկար ժամանակ. այսպէս անգիր կերպով սերունդէ սերունդ փոխանցուեցան մինչեւ որ օր մը գրի առնուեցան եւ կոչուեցան «աւանդութիւն»: Ուրեմն աւանդութեան սկիզբը առաքելական ծագում ունի, այս է ամէնէն կարեւորը անշուշտ: «Եւ որպէս աւանդեցի ձեզ, աւանդութիւնսը ունիցիք» (Ա. Կորնթ. ԺԱ 2): Թարգ. «Ինչպէս աւանդեցի ձեզի, աւանդութիւնը կը պահէք»: «Եւ ուրիշ բաներ ձեզի եկած ատենս պիտի պատուիրեմ» (Ա. Կորնթ. ԺԱ 34): Ինչ որ կը նշանակէ՝ որ Առաքելին քարոզած ճշմարտութիւնը, իր պատուիրած սովորոյթները կամ օրէնքները միայն գրուած չեն, այլ շատ բան «պատուիրած» է, այսինքն աւանդած է, որովհետեւ սակայն չեն գրուած: Եւ ուրիշ առթիւ ալ, Յովհաննէս առաքելը կը գրէ. «Շատ բան ունիք ձեզի գրելու, բայց չուզեցի թուղթով ու մելանով գրել, վասնզի յոյս նուսիմ, որ ձեզի գամ, եւ բերան առ բերան խօսիմ» (Բ. Յովհ. 12): Ուրիշ տեղ մը նաեւ. «Եւ երբ այս թուղթը ձեզ մէջ կարդացուի, ապա Լաւողիկեցւոց եկեղեցւոյ մէջ ալ կարդալ տուէք, եւ դուք ալ Լաւողիկիայէ եկած թուղթը կարդացէք» (Կող. Դ 16): Այսպէս պատուէր կու տայ Պօղոս առաքելը՝ Կողոսացիներուն: Դժբախտաբար, սակայն, Լաւողիկեցւոց յիշեալ այս թուղթը մեզի չէ հասած, չենք գիտեր որ Առաքելը ինչե՛ր գրած կամ աւանդած պիտի ըլլար մեզի: Այս բոլորը կը փաստեն՝ թէ առաքելները իրենց գրածներէն զատ շատ բաներ աւանդած են Եկեղեցիին, որ պահած եւ իր կարգին աւանդած է զայն եկող սերունդներուն: Աստուծոյ օրինակ մը. «Երանելի է տալը՝ քան թէ առնելը» (Գործ. Ի 35): Յիսուս ըսած էր այս երանութիւնը, որ սակայն Աւետարաններուն մէջ չէ յիշուած, այլ Պօղոս առաքել միայն կը յիշէ առիթով մը: Թերեւս ասոր մնացած շատ մը պատգամներ, ճշմարտութիւններ կային, որոնք բերանացի կը գործածուէին քարոզի ընթացքին. դժբախտաբար, սակայն, գրի չեն առնուած: Բարեբախտաբար այս վերոյիշեալ երանութիւնը Պօղոս առաքելին յիշուած ըլլալով՝ վաւերական կը դառնայ, թէ ոչ ետքը, աւանդութիւն է ըսելով՝ պիտի չընդունէին կարգ մը Եկեղեցիներ:

Ահա այս աւանդութիւնն է որ մեզի կը սորվեցնէ Աստուածամօր վերափոխման ճշմարտութիւնը: Եթէ

EDITORIAL:

"In a higher world it is otherwise, but here below to live is to change, and to be perfect is to have changed often."

John Henry Cardinal Newman

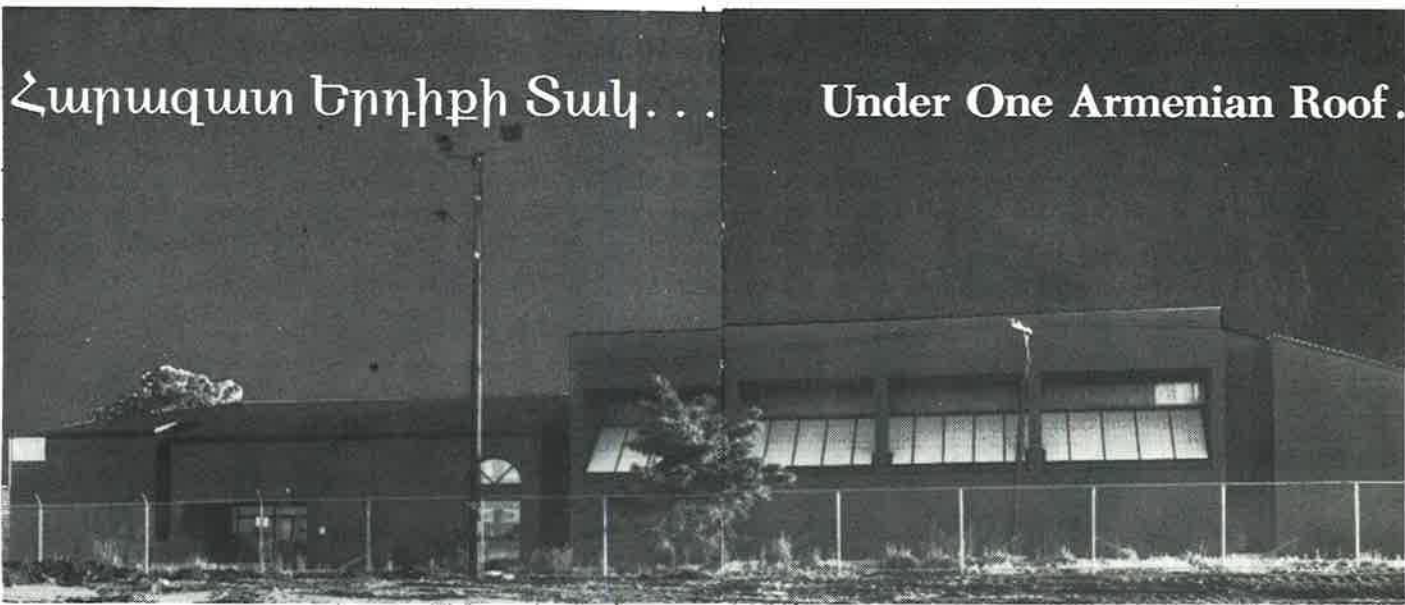
O Say, Can You See . . .

The foundation of any organization is based upon a clear definition of purpose. In turn, a sense of direction is maintained with the continual support of an everchanging code of priorities, a code which must reflect both general and specific needs of the organization.

Armenian organizations which hope to solidly function through time without recognizing a change in priorities, or priorities at all for that matter, can be likened to someone who is painstakingly building his dream house and yet overlooks the necessity of beams.

To set priorities is a priority for any establishment that hopes for a future. Purpose and direction are pointless if matters of precedent are not dealt with.

With the onset of time and changing society, future horizons will become cloudy, not only due to the polluting smog, but because we remained fuzzy on the issues a bit too long. . .

Հարազատ Երդիքի Տակ . . .

Under One Armenian Roof.

ՊՈՍԹՈՆԱՀԱՅՈՒԹԵԱՆ ՓԱՌԱԻՈՐ ԿԵԴՐՈՆԸ

ՊոսթոնաՀայուժիւնը երկար սպասումէ վերջ ունեցաւ իր փառաւոր կեդրոնը, շնորհիւ գաղութի զանազան կազմակերպութեանց եւ անհատական նուիրատուութեանց, մանաւանդ կեդրոնի վարիչ մարմնի անդամներուն անխնայ ճիգերուն եւ հետեւողական աշխատանքներուն:

Հայ Կեդրոնին բացումը կատարուեցաւ Կիրակի, Յունիս 29, 1980, ճաշկերոյթ-հանդիսութեամբ մը՝ որուն ներկայ գտնուեցան 650 հայորդիներ:

Յուզիչ էր տեսարանը, երբ այնտեղ ու երիտասարդը կը դիմաւորէին ՊոսթոնաՀայուժեան պատմութեան մէջ նոր էջ մը, վաղուան երիտասարդ սերունդին ընծայելու հայաշունչ մթնոլորտ, հայակերտումի տուեալներ եւ կարելիութիւններ:

Այս էր օրուան պատգամը, զոր հանդիսականներուն փոխանցեցին Առաջնորդ Սրբազան Հայրը, Պրն. Հրաչ Աբրահամեան, վարիչ Մարմնի անդամներ եւ այլ ճանաչուածներ, որոնք իրենց ներկայութեամբ տուին ապացոյցը իրենց հոգածութեան եւ գործունէութեան հանդէպ երիտասարդութեան եւ գաղութ սերունդին:

Հայ Կեդրոնը ունեցաւ բացման հանդիսութիւններու շարք մը, Ուրբաթ, Շաբաթ եւ Կիրակի օրերու համար ծրագրուած յատուկ հանդիսութիւններով:

Պրն. Ճէք Աւետիսեանի բարի գալուստի խօսքերէն ետք, Կիրակի օր, Պրն. Արամ Գալուստեան իր հանդիսավարի հանգամանքով ներկայացուց պատուոյ սեղանի հիւրերը եւ անդրադարձաւ վերջին ութ տարիներու հետեւողական աշխատանքներուն եւ նիւթական դժուարութեանց: Տուաւ վարիչ Մարմնի եւ Գուլիմ Պեմի միջեւ կայացած համաձայնութեան մանրամասնութիւնները, ու այնուհետեւ նախ հայերէնով, ապա անգլերէնով եզրակացուց. «Հայ Կեդրոնը երկրորդ տունը պիտի ըլլայ մեր գաղութներուն համար: Եկէ՛ք ձեռք-ձեռք գործի լծուինք, պահելու այս հոյակապ կեդրոնը՝ որուն կարիքը միշտ զգալի էր մեր գաղութին համար»:

Ճաշէն ետք գործադրուեցաւ պաշտօնական յայտագիր մը:

Ելոյթ ունեցան յաջորդաբար Փրոֆ. Րիչըրտ Յովհաննէսեան, Տ. Թորգոմ Ա. Քհնյ. Յակոբեան, Պրն. Հրաչ Աբրահամեան, Առաջնորդ Սրբազան Հայրը, Պրն. Ալբերդ Բարայեանց եւ Պրն. Հրայր Յովհաննեան:

Ճանախօսները շնչեղ կարեւորութիւնը կեդրոնը օգտագործելու հայակերտումի, Հայ Դատի եւ Հայ մշակոյթի տարուելիք աշխատանքներուն եւ ծրագիրներուն համար, որպէսզի վաղուան սերունդը խոր գիտակցութեամբ ստանձնէ իր վրայ դրուած պարտականութիւնները:

Պրն. Հրաչ Աբրահամեան անդրադարձաւ վերին 65 տարիներու արտասահմանի Հայ գաղութներուն մէջ թափ տրուած եկեղեցիներու, դպրոցներու եւ ակումբներու շինութեանց եւ ըրաւ հետեւեալ հաստատումները. «Հայ ժողովուրդը, արտասահմանի տարածքին նախքան իր սեփական տունը շինելը, յանուն հայապահպանման, եւ Հայ դատի քաղաքական աշխատանքներու հետապնդման, ձեռնարկեց դպրոցներու եւ ակումբներու շինութեան: Որովհետեւ ունէր այն հաստատումներէն, որ շնորհիւ Հայ կեդրոններուն, կարելի պիտի ըլլար Հայակերտումի սրբազան գործին նուիրելու պատրասել վաղուան սերունդը: Այս աշխատանքներուն լծուեցանք սփիւռքի բոլոր շրջաններուն մէջ: Ամերիկայի մէջ քիչ մը ուշ մնացինք, սակայն ինչպէս առածը կ'ըսէ, նախընտրելի է ուշ, քան երբեք»:

Ստեղծուած խանդավառ մթնոլորտին մէջ Գեր. Տէր Մեսրոպ Եպսկ. Աշճեան, զգածուած ելոյթ մը ունեցաւ եւ հոգեկան խոր ապրումով պատկերացուց Հայ լեզուին, եւ Հայ մշակոյթին հանդէպ Հայ ժողովուրդին տածած սէրն ու գործունէութիւնը: Ապա իր խօսքը եզրափակեց հետեւեալ հաստատումներով. «Համայնական որեւէ կեդրոն ապրող, գործած տուն մըն է եւ ոչ սոսկական ֆիզիքական կառոյց: Կրնայ յաջողիլ եւ զարգանալ այն պարագային միայն, երբ իրեն թեւ ու թիկունք դարձող համայնքը իր սրտին սրտի կուտայ անոր: Կենսատու այն արիւնը, որով պիտի ապրի Պոսթոնի մշակութային այս կեդրոնը, պիտի է գալ ձեզմէ, անհատ բոլոր անդամներէն ՊոսթոնաՀայութեան, որ կանգուն պիտի մնայ եւ գոյատեւէ այս յարկին տակ, շնորհիւ մշակութային իր ժառանգութեան: Հարկ է ոչ միայն պահպանել եւ զարգացնել այդ ժառանգութիւնը, այլեւ փոխանցել զայն ապագայ սերունդներուն:

Ստեղծուած խանդավառ մթնոլորտին մէջ Գեր. Տէր Մեսրոպ Եպսկ. Աշճեան, զգածուած ելոյթ մը ունեցաւ եւ հոգեկան խոր ապրումով պատկերացուց Հայ լեզուին, եւ Հայ մշակոյթին հանդէպ Հայ ժողովուրդին տածած սէրն ու գործունէութիւնը: Ապա իր խօսքը եզրափակեց հետեւեալ հաստատումներով. «Համայնական որեւէ կեդրոն ապրող, գործած տուն մըն է եւ ոչ սոսկական ֆիզիքական կառոյց: Կրնայ յաջողիլ եւ զարգանալ այն պարագային միայն, երբ իրեն թեւ ու թիկունք դարձող համայնքը իր սրտին սրտի կուտայ անոր: Կենսատու այն արիւնը, որով պիտի ապրի Պոսթոնի մշակութային այս կեդրոնը, պիտի է գալ ձեզմէ, անհատ բոլոր անդամներէն ՊոսթոնաՀայութեան, որ կանգուն պիտի մնայ եւ գոյատեւէ այս յարկին տակ, շնորհիւ մշակութային իր ժառանգութեան: Հարկ է ոչ միայն պահպանել եւ զարգացնել այդ ժառանգութիւնը, այլեւ փոխանցել զայն ապագայ սերունդներուն:

Վաղը ձեր երեխաները պիտի գան սորվելու Հայ լեզուն եւ Հայ մշակոյթի անդամներին մէջ որոնելու լոյսը: Ծաղկեցնենք այս շէնքը եւ դաստիարակենք մեր երիտասարդութիւնը, մինչեւ այն օրը, երբ իրականանայ Հայուն մեծ երազը»:

Վաղը ձեր երեխաները պիտի գան սորվելու Հայ լեզուն եւ Հայ մշակոյթի անդամներին մէջ որոնելու լոյսը: Ծաղկեցնենք այս շէնքը եւ դաստիարակենք մեր երիտասարդութիւնը, մինչեւ այն օրը, երբ իրականանայ Հայուն մեծ երազը»:

Ապա Սրբազան Հայրը, յանուն Կիլիկիոյ զոյգ կաթողիկոսներուն Կիլիկեան Խաչի Ասպետի բարձր շնորհակցութեամբ պարգեւատրեց բարերար Վահան Թոնուեանը, վարիչ Մարմնի ատենապետ Պրն. Արամ Գալուստեանն ու փոխ-ատենապետ Ճէք Աւետիսեանը:

Հանգանակութիւնը վարելու պարտականութիւնը յանձնուած էր Պրն. Ենուք Լաչինեանի եւ Պրն. Ասատուր Կիրակոսեանին, որոնք ստեղծեցին այնպիսի շեք մթնոլորտ, որ ներկաները սրտաբուխ նուիրատուութիւններ եւ խոստումներ կատարեցին, գումարը հասցնելով 430,200 տոլարի: Աննախընթաց երեւոյթ մը պարզուեցաւ ի տես ստեղծուած շեքը եւ խանդավառ մթնոլորտին: Այս երեւոյթը կարելի է վերագրել նաեւ մեր ժողովուրդին գիտակցութեան, հանդէպ իր ապագային:

Հայ Կեդրոնի վարիչ Մարմինը գեղեցիկ գաղափարը յղացած էր Պոսթոն Հրախրելու աշուղական երգերու մեկնաբան սիրուած երգիչ Լեւոն Գաթրոնեանը, որ ազգայնական եւ աշուղական երգերու փունջ մը հրամայեց իր վրայ տուաւ հանդիսութեան: Երգեհոնի վրայ ընկերակցեցաւ Պրն. Ճանի Գասաճեան:

Օրուան յայտնութիւնը եղաւ նաեւ փոքրիկն Շանթ Աւագեան, որուն արտասանութիւնը արցունքներ խլեց ներկաներէն:

ՏԻՐՈՒՆԻ

Ողբացեալ Զաւէն Ստեփանեանի տխուր յիշատակին (մահացած՝ Յունիս 12, 1980) քոյրը՝ Տիկին Արփի Փափագեան եւ ընտանեկան պարագաներն ու բարեկամները հետեւեալ նուիրատուութիւնները կ'ընեն Անթիլիասի Դպրեվանքին. -

Table with 2 columns: Donor name and amount. Includes entries like 'Տիկին Արփի Փափագեան \$1,000', 'Տէր եւ Տիկին Վահէ Սահակեան 100', etc.

Ընդհանուր գումար 1,385
Նաղաղութիւն իր հոգիին եւ Ս. Հոգւոյն մխիթարութիւնը իր հարազատներուն:

ՏԻՐՈՒՆԻ

Նոր ցաւով իմացանք Առաջնորդարանի բարեկամներէն Տէր եւ Տիկին Զաւէն Անտրիկեանի մօր Տիկին Մարիանի Անտրիկեանի մահը, որ տեղի ունեցաւ Ուրբաթ, 11 Յուլիս 1980 թ. Թորոնթոյի մէջ:

Նաղաղութիւն իր հոգիին եւ Ս. Հոգւոյն մխիթարութիւնը իր գաղութներուն եւ բոլոր հարազատներուն:

OUTREACH

His Grace Bishop Mesrob Ashjian, Prelate
Editor Hasmig Mergian
Armenian Editor Very Rev. Barouyr Ekmekjian

OUTREACH (USPS 426-490) is published monthly by the Prelacy of the Armenian Apostolic Church of America, 138 East 39th Street, New York, New York 10016, (212) 689-7810. Unsolicited manuscripts will be considered for publication; please include a stamped, self-addressed return envelope. We reserve the right to edit articles in order to conform to space limitations. Signed articles do not necessarily reflect the policy of the Armenian Apostolic Church of America. Send all correspondence to the above address to the attention of the Editor. Printed in the United States of America. Second class postage paid at New York, New York 10016.

SUMMER CULTURAL PROGRAM UNDERWAY

The following excerpts are taken from a message given by His Holiness Karekin II, Catholicos Coadjutor of the Armenian Catholicosate of Cilicia, in welcoming the six American Armenian students to Lebanon, to partake in the Summer Cultural Study Program.

In fatherly love I welcome you to Antelias. It is such a joy for me to see you safely arrived after your long journey from New York, and now ready to start your work here at our Seminary.

Through you I greet also thousands of young people of the same Armenian blood with the same Armenian Christian faith, born in the great land of America and eager to discover their Armenian identity in its true nature, deeper reality and richer content.

Indeed, we all are most grateful to a friend and faithful son of Armenia, Mr. Kevork Hovnanian who out of his love for his church and people, because of his genuine concern for the American-Armenian young generation made this idea come to life and this project come true, I vividly remember his smile when last July I spoke to him of this plan at his home in New Jersey. He responded with such readiness and concern that I felt greatly encouraged. When there is love and faith there is life and work.

I did not know then how our beloved Armenian community in United States of America would react to the idea. But what I heard from your Prelate, His Grace Bishop Ashjian, the response was just enthusiastic. And here you are as *pioneers* in this endeavor which at this stage is a promise, an expectation, but at the end, when you leave after your forty days of stay, I am sure, it will turn into a concrete service with real benefit for all of you and to the great joy of all of us, the sponsor Mr. Hovnanian himself, your parents, your Prelate, your communities, your teachers, here in the Catholicosate of Cilicia, and, above all, yourselves. Let us make it a valuable and most beneficial experiment, worth repeating and expanding in the coming years. All depends on your work. Do not forget! You are the first, chosen from among many, pioneers, as I said. Be worthy of that honor through your exemplary work.

I am sure Father Oshagan Choloyan, the Director of Christian Education and your mentor in this venture, and the other clergymen and lay teachers will do their utmost to see that everything is provided for you to make your stay enjoyable and profitable. I personally will follow your work and will do my best to encourage every effort put in this project come to full fruition.

At this first meeting I would like to convey to you three thoughts to your consideration:

a. No true knowledge is possible without *personal* interest, love and committed readiness on the part of a person who undertakes the effort for learning. Your personal desire and dedicated openness for spiritual, intellectual and national edification are prerequisites for the success that we all expect from this venture. Please feel free to ask questions, to look for books, to engage in conversation. In America you say: "Feel at home." I add: "Feel more than merely feeling at home."

b. No work is fully and fruitfully achieved without a *focus*, a *central concern*. Efforts that are thinly spread and widely dispersed cannot produce much. The focus of your work here should be *the Armenian language*. Of course, there are other items in your curriculum. They also need your attention. But the focal point should be the learning of and familiarization with the Armenian language. Do not hesitate to speak it even when you feel your expressions inadequate compared to English. Antelias was chosen as the place for this course primarily because it provides you with the *environment*, the atmosphere conducive to learning Armenian in practice. Take advantage of this environment where you find Armenian spoken as freely as the air you breathe.

c. No genuine acquaintance and communion with the ethos of our Armenian nation is possible without *meeting with people*, without going through the experience of *human encounter*. A nation is "a collective soul" as a French philosopher and sociologist puts it. To be Armenian means above all to have the feeling of belonging to a collective communal human society which has a common heritage, lives in a particular land, speaks its own language, professes a religion which is expressed through its own idiom and cultural patterns of life. How can one get this feeling of belonging? Through books? Lectures? No. Mainly and mostly through meeting people who share the same heritage, speak the same language, look towards one future with a particular vision or, as we Armenians call it, a sacred cause.

Therefore, I heartily welcome and recommend your visits to Armenian communities in Beirut, Ainjar, Aleppo, Djezireh (Der-Zor), Kessab, Damascus. You will find your own people. Meet with them, engage freely in conversation. You will learn much from such human encounter. The people are the living and life-giving book for us all.

With these thoughts in mind, I bless you on your arrival expressing my deep appreciation for your courage to come to Lebanon in these troubled times. You see, it is not as bad as people outside Lebanon, imagine. It is not an easy life either; but one that you will like because of the spirit of love that you will find among the people around you.

May God's blessings be abundantly upon you.

Karekin II
Catholicos Coadjutor

3rd July 1980
Antelias-Lebanon

The six American born Armenian students leaving New York on July 1st, arrived in Lebanon at 5:00 p.m. on July 2nd. A group of clergymen headed by Very Rev. Oshagan Choloyan, Director of the Program, met the students at the Beirut Airport and accompanied them to Bikfaya, where the students started their Summer Program on July 3rd.

On July 5th, the students visited Jemaran, a secondary school of long standing in West Beirut, and the Institute of the Armenian Blind in East Beirut. On the same day

they attended a Reception organized by the Sunday Schools where they were warmly greeted by representatives of local organizations. During a second visit to Jemaran, the students attended an exhibit of Armenian Costumes.

On Friday, July 11th, they travelled to Syria, accompanied by Very Rev. Oshagan Choloyan and Miss Rita Kassabian, their Armenian Language teacher, visiting Aleppo, Der Zor and Kessab and returning to Lebanon on July 15th, where they resumed their studies on July 16th.

STUDENTS GO TO ARMENIA

MRS. KEVORKIAN-ELSAYED
NEW JERSEY

MRS. R. ARZOOMANIAN
RHODE ISLAND

SAMARA ANDONIAN
MICHIGAN

DANIEL VAROUJAN GARABEDIAN
ILLINOIS

ARPI TARPINIAN
NEW JERSEY

ARPI PELTEKIAN
WASHINGTON, D.C.

KENNETH KAPRIELIAN
RHODE ISLAND

NAIRI CHECKOSKY
NEW JERSEY

DEMIS GHAZARIAN
ILLINOIS

RAFFI MUSCHEGIAN

TALIN DERDERIAN
ILLINOIS

MISS KARI ARVANIGIAN
MICHIGAN

HOLY TRINITY HONORS GRADUATES

On Friday, June 27, 1980, the Adults Club of the Armenian Apostolic Holy Trinity Church, Worcester, MA., hosted its second annual salute to the graduates with a dinner in the new Church Hall honoring those in the parish graduating from high school or college. Guest speaker addressing the graduating class of 1980 was the Rev. Fr. Antranig Baljian, Pastor of St. Gregory's Armenian Apostolic Church of Indian Orchard, MA. and Secretary of the Prelacy's Religious Executive Council. Fr. Antranig is a former member of the Worcester community.

Rev. Fr. Vazken Bekiarian, Pastor, congratulated the graduates on behalf of himself, his Board of Trustees and the Church Adults Club. He wished them success in their future endeavors and pointed out that their accomplishments reflected not only upon themselves, but their families, their nation, and, especially their church.

Fr. Antranig in addressing the graduates and their families, touched upon the difficulties facing our young people, especially in college and campus life. The social and moral changes that have taken place within our society have led to indecision, confusion, disappointment and finally, in some cases, failure. Fr. Antranig stressed the importance of remembering our Lord in all that we do. If we live our lives with God constantly in our minds, we will always take the right path. The trials and tribulations of daily life will become tolerable and manageable if we never forget our Lord, who created us, who gave us various individual talents, and who is at our side when we need him most.

Graduates honored were:

Ani Aprahmian	B.A., chemistry	Clark University
Karen Frankian	B.A., English, minor: music (Dean's list)	Connecticut College
Cheryl Harabedian	B.A., Art	Clark University
Claude Kallanian	B.S., elec. Engin.	U. of Lowell
Vahe Minassian	B.S., math.	Worcester State
Janice Sohigian	B.A., English, minor: psych. and Secondary Educ.	Worcester State College
Arthur Varjabedian	B.S., math.	Worcester State
John Mooshian	electrical/mechan. Tech. (High Hon.)	Worc. Industrial Tech. Institute
Larry Wilson	Comp. Tech. (Honors)	Worc. Industrial Tech. Institute
Matthew Atamian	St. John's H.S.	plans to enter Assumption College
Robert Cotter	Burncoat Sr. H.S.	plans to enter Univ. of Lowell
Kevin Derbedrosian	St. John's H. S.	plans to enter Connec. College
Elaine Hovanesian	Wachusett Reg. HS	plans to enter Endicott College
Michelle Kallanian	Burncoat Sr. HS (NHS Member).	plans to enter Worcester State C. B.L.B.

Pictured above are the 1980 winners of Summer Camp and School Competition sponsored by the Armenian National Education Committee. The students and teachers selected from 30 affiliated schools, are in Armenia for the month of August, as guests of the Committee for Cultural Relations with Armenians Abroad. The students will spend the month in Summer Camp; while the teachers attend Yerevan University. Missing from photo: Naro Khanjian of Massachusetts.

երբեք Աստուածամայրը երկինք վերափոխուած չլլար, ինչո՞ւ առաքեալները սկզբնական շրջանին սուտ եւ մանաւանդ «Հակասուրբգրային» պատմութիւնները պիտի հնարէին ժողովուրդին մէջ, անոնք ալ իրենց կարգին այս աւանդութիւնը յաջորդ սերունդին պիտի աւանդէին՝ եթէ հիմ կամ ճշմարտութիւն չ'ունենար: Եւ ասոնք պարզապէս սուտ վկաներ պիտի ըլլային՝ հաստատելով թէ Քրիստոս իր Մայրը երկինք վերափոխած էր: Հոս կրնանք պատշաճեցնել Պողոս առաքեալի բերած փաստը Քրիստոսի Յարութեան վկաններուն մասին (Ա. Կորնթ. ԺԵ 15), որ շատ կը յարմարի մեր պաշտպանած քեզին հետ:

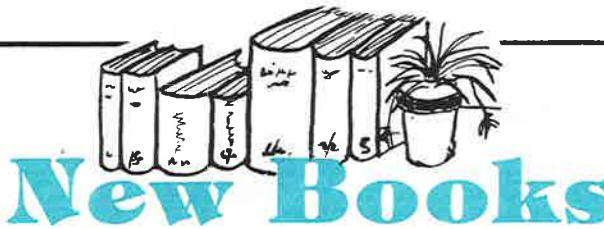
Ասկէ զատ, այս վերափոխման վարդապետութիւնը «Հակասուրբգրային» կոչուած է, ըսի կարգ մը Եկեղեցիներու կողմէ: Սակայն ինչպէս ասիկա հակասուրբգրային կրնայ ըլլալ, քանի որ հին ուխտին մէջ արդէն ունինք երեք անձեր, որոնք արդէն երկինք վերափոխուած էին: Այսպէս. «Հաւատքով Ենովք երկրէ փոխադրուեցաւ որպէսզի մահ չտեսնէ. եւ տեղ մը չէր գտնուեր, վասնզի Աստուած փոխադրեց զայն. քանզի անոր փոխադրուելէն առաջ վկայուեցաւ թէ Աստուծոյ հաճելի էր» (Եբր. ԺԱ 5): Ապա Եղիա մարգարէին հրեղէն կտրեցրով երկինք փոխադրուիլը (Դ. Թագ. Բ. 11-12): Վերջապէս Մովսէս մարգարէին մահը եւ երկինք փոխադրուիլը: «Մինչեւ

այսօր Մովսէսի գերեզմանը մարդ չգիտցաւ» (Բ. Օրց. ԼԴ 6): Յուդա առաքեալն է որ կ'ամբողջացնէ զայն. «Բայց Միքայէլ հրեշտակապետը երբ Սատանայի ղէմ դնելով Մովսէսի մարմնի համար կը վիճէր. . . » (Յուդ. 9):

Այս համարով ի յայտ կու գայ մեզի դարերու ընթացքին պահուած աւանդութիւն մըն ալ: Մովսէսի կեանքի եւ գործունէութեան մասին հնգամատեանի չորս գիրքերը (Ելից, Ղեւտ., Թուոց, Բ. Օրց.), որոնք երկարօրէն եւ մանրամասնօրէն գրած են. այս համարը, սակայն, չգտնուիր ոչ մէկ տեղ: Ուրեմըն Յուդա առաքեալ այս իրողութիւնը կը քաղէ դարերու ընթացքին հասած բերանացի աւանդութենէն:

Այս վերի օրինակներով կը տեսնենք թէ Քրիստոսի մայր ըլլալը հարկաւոր չէր անպայման երկինք վերափոխման համար: Ինչպէս Ենովքի համար կը կարգանք. «Աստուծոյ հաճելի էր», «Աստուծոյ հետ քալեց» (Մն. Ե 24). այսքան միայն: Իսկ Աստուածամոր համար՝ Աստուծոյ մայր ըլլալը՝ բաւական է կարծեմ, ա՛լ ուրիշ բան զրուցելու հարկ չկայ: Եւ վերջապէս՝ «Ո՞վ գիտցաւ Տիրոջ միտքը, կամ ո՞վ անոր խորհրդակից եղաւ» (Հոռմ. ԺԱ 34, Ա. Կորնթ. Բ 16):

Քաղուած՝ Վաչէ Ծ. Վրդ. Իգնատիոսեանի «Աստուածամայրը» հատրէն, Վեներիկ, Ս. Ղազար, 1977, էջ 31-36

New Books

Divine Liturgy of the Armenian Apostolic Church Magar Yegmalian

Very Rev. O. Choloyan, Editor

Ա ու Բ
Միևսս Միևսսեան
Հայերէն տատերու
գեղաստիպ աշխատասիրութիւնը

ԴԻԻԱՆ

Մեսրոպ Դ. Թաղիադեան

Խմբ. Մեսրոպ Եսս. Աշճեան

Rules and Procedures of the Armenian Apostolic Church for Celebrant, Deacons, Acolytes, and Fan Bearers

Prepared by Rev. Dr. Gorun Shrikian

FAITH, HOPE, LOVE

The Election & Consecration of Karekin II

by Iris Papazian

PICK UP A GOOD BOOK
Write or Visit
The Prelacy Bookstore
138 East 39th Street
New York, New York 10016

Classical Armenian Texts Reprinted

The first two volumes of the Classical Armenian Text Reprint series have appeared, published by Caravan Books of Delmar, New York. The series, for which eight volumes are currently planned, will provide reprints of significant texts by authors of the Classical Armenian period.

Scholars who have an interest in ancient Armenian literature are frequently severely handicapped by a lack of texts by authors they wish to study. Though this problem can be temporarily resolved by having access to copies on loan from various libraries, too often specialized texts are not available in North American libraries. The preferred Armenian texts for Agathangelos and Khorenatsi, for instance, are not listed in published catalogue, of any United States library and must be acquired on microfilm, at a great expense, from European libraries. Similarly, the famous Buenos Aires 1948 edition of Narekatsi is publically retained in the Library of Congress, and is only available on loan to approved scholars for very short periods of time. Such impediments frustrate scholars' work considerably.

The reprint series, under the general editorship of Professor John A. Greppin of Cleveland State University, hopes to provide some relief for this problem. The best texts are being reprinted anew, along with lengthy *Introductions* by established American and European scholars. The first two reprints are of Agathangelos (of the Tiflis 1909 edition) and of Hovhannes Draskhanakertetsi (of the Tiflis 1912 edition).

In his *Introduction* to Agathangelos, Professor Robert Thomson of Harvard University reviews the main themes of Agathangelos' *History of Armenia*, which is the classic exposition of the conversion of Armenia to Christianity. The story covers the hundred years from the rise of the Sasanian dynasty to power in Iran in 224 AD down to the death of Saint Gregory the Illuminator some years after the council of Nicaea held in 325. Since the *History* as we now have it is dated by Thomson to the end of the fifth century, he draws attention to some of the inconsistencies and misinterpretations reflected in the text as well as to the important historical facts for which Agathangelos is such a vital witness—such as pre-Christian Armenian paganism and the beginnings of the Christian church in Armenia. A short bibliography indicates the most important scholarly works that have appeared on Agathangelos since the end of the nineteenth century.

The second book to be reprinted, Hovhannes Draskhanakertetsi's *History of the Armenians*, has an introduction by Professor Maksoudian of Columbia University. Dr. Maksoudian's introductory essay is the first attempt in English to present the life and works of the Katholikos Hovhannes of Draskhanakert, the major historian of the early Bagratid era (ninth to tenth centuries). It is also the first serious study in which the authenticity and veracity of the *History* have been discussed. The information in the *History* about the author himself has been utilized to demonstrate the im-

portant role played by the Bagratid Katholikos. A better understanding of that has shed a new light on Hovhannes' doctrinal stand and work.

Six further volumes are planned. The Tiflis 1913 edition of Moses Khorenatsi is currently in press, with an introduction by Robert Thomson. Also in preparation are introductions to Faustus Buzand (Professor N. Garsoian of Columbia), Grigor Narekatsi (James Russell of University of London and Columbia), Lazar Parpetsi (Professor Dickran Kouymjian, University of California at Fresno), Yeghishe (Professor A.K. Sanjian of University of California at Los Angeles) and Koriwn (Professor Maksoudian of Columbia).

Individuals interested in literature who want to own these reprints can buy single copies, or reserve copies of the whole series by writing: Caravan Books, Box 344, Delmar, New York 12054.

*Whether asleep or awake, my days passed by like dreams,
Day-dreams and dream-like days, short-lived as beacon-beams.
Dreams and longings all faded, none reached, none achieved,
Lost is my life like a bet, beaten like gamblers' schemes.*

—by Hovhannes Toumanian
translated by Dorian Rottenberg and Brian Bean

We Want to Continue Sending OUTREACH to our mailing list of over 7,500 names without a subscription fee.

You can help by sending a small donation which will help us defray some of the expenses.

Send your donation, large or small to:
OUTREACH
Prelacy of the Armenian Apostolic Church of America
138 East 39th St.
New York, N.Y. 10016